

Motion till riksdagen 2005/06:Ju520

av **Monica Green (s)**

Barnpornografi på Internet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder för att bekämpa barnpornografi på Internet.

Motivering

Spridning av barnpornografi på Internet är ett växande problem. Enligt forskningsprojektet Copine, vid universitetet i Cork, dyker det varje vecka upp mellan 4 och 5 nya barn i den barnpornografiska trafiken på Internet. Den barnpornografiska trafiken på Internet har ställt oss inför en ny slags brottslighet och därmed nya aspekter på barns utsatthet och barns bristande rättigheter som brottsoffer. Endast en liten andel av barnen har hittills kunnat identifieras, vilket medför att barnet riskerar att aldrig få hjälp att bearbeta sina upplevelser eller kunna få upprättelse för de kränkningar som han eller hon utsatts för. Det saknas i dag tillräckliga kunskaper, erfarenheter och rutiner för att sätta det enskilda barnet på bilden i centrum. Det är uppenbart att lagstiftningen kring barnpornografibrottet bör skärpas då den i dagsläget inte är tillräckligt tydlig och därför inte skyddar barnen i tillräcklig utsträckning.

Förstärk polisens arbete mot barnpornografibrott

Rikskriminalpolisen har under senare år byggt upp en central kompetens och utvecklat de polisiära metoderna för att bekämpa barnpornografibrott. De fungerar som en central resursenhet som också stödjer den lokala polisens arbete vid förundersökningar. De ansvarar även för kontakterna med andra länders polismyndigheter, Interpol och Europol. Under senare år har antalet ärenden växt dramatiskt. Flera genomförda riksomfattande aktioner, senast i september 2005, har lett till stora tillslag mot mer än hundra män misstänkta

Fel! Okänt namn på

för barnpornografibrott. Personerna som ligger bakom webbplatserna har använt sig av sofistikerad teknik för att dölja medlemmarnas identitet och kryptera kommunikationen sig emellan. Det visar på vikten av ett kvalificerat kriminalunderrättelsearbete och en effektiv samordning av landets polismyndigheter.

Det är lika viktigt att polismyndigheterna i olika länder samarbetar effektivt via Interpol och att olika nationella polismyndigheter får ett tydligt utredningsansvar för de barnpornografiärenden som blir aktuella. Rikskriminalpolisens arbete mot barnpornografi på Internet bör därför förstärkas.

Inrätta ett Internetråd med uppgift att förebygga Internetrelaterad brottslighet mot barn

Regeringen bör tillsätta ett Internetråd, vars främsta uppgift skall vara att arbeta som en motpol till den Internetrelaterade brottsligheten mot barn. Ett Internetråd skulle t.ex. kunna bildas som en utvidgning av Våldsskildringsrådets nuvarande verksamhet och mandat. En viktig uppgift för ett Internetråd skulle vara att ge stöd och vägledning om hur barn kan använda Internet på ett säkert sätt. Oroliga lärare och annan skolpersonal, samt föräldrar, söker ofta vägledning om hur barn kan skyddas från faror på Internet. Ytterligare en uppgift för ett Internetråd skulle vara att initiera, utveckla och stödja den självsanering som Internetbranschen ofta säger sig vara angelägen om. Det kan ske genom handfast utbildning, rådgivning och årliga konferenser med Internetbranschens aktörer. Behovet av utbildning och forskning kring barnpornografi och barns utsatthet på Internet skulle också kunna stimuleras av ett Internetråd. Den samlade kunskapen inom området är fortfarande ytterst begränsad. Det behövs vidare forskning kring barns och ungdomars generella Internetanvändande i ett land där hundratusentals barn och ungdomar ägnar flera timmar dagligen åt att surfa på Internet.

Förbjud ”Grooming”

Idag är det fritt fram för vuxna att söka kontakt med barn på Internet i sexuella syften, s.k. grooming. Ett barn som besöker exempelvis en populär ungdomschat måste därför vara beredd på att relativt omgående bli kontaktad av en vuxen person, som efterfrågar sexuella tjänster. Det uppskattas att i dagsläget ca 4 000 män på heltid, dygnet runt, aktivt söker kontakt med barn i sexuella syften i Sverige. De vuxnas tillvägagångssätt varierar, allt från inledande vänskapliga relationer där den vuxne utger sig för att vara lika gammal som barnet, till att de rakt på sak efterfrågar en sexuell tjänst. Ingen hänsyn tas till barnets ålder. Trots mediernas rapportering om uppmärksammade fall

där barn de facto blivit sexuellt utnyttjade som en direkt följd av en kontakt som etablerats via Internet, florerar denna verksamhet helt ostört. Barn är rättslösa gentemot de vuxnas sexuella inviter.

I England finns det sedan år 2003 en speciallagstiftning i sexualbrottslagen mot "grooming". Lagen har hittills visat goda tecken på att fungera preventivt. Den möjliggör exempelvis för polisen att arrestera en individ innan ett barn råkar illa ut. I Sverige är det svårt med befintlig lagstiftning att gå in så tidigt. I flera länder undersöks nu möjligheten att införa en liknande lagstiftning mot "grooming". Vi anser att det också bör göras i Sverige. Artikel 34 i barnkonventionen ställer höga krav på alla länder som skrivit under konventionen.

Översyn av befintlig lagstiftning

Definitionen av barn i fråga om barnpornografibrott måste tydliggöras. Idag kan vi se att lagen tolkas så att flickor som bevisligen är under arton år utnyttjas utan att den som begår brottet kan straffas. Det kan inte accepteras att tonårsflickor fortsätter att utnyttjas medan förövarna går fria på grund av otydligt utformade lagar.

Se över preskriptionstiden för barnpornografibrott

För barnpornografibrott beräknas idag preskriptionstiden till fem år från det att brottet begåtts. Är ett barn fyra år när ett brott begås och barnpornografiska bilder läggs ut på Internet är det alltså inte möjligt att väcka åtal efter det att barnet fyllt nio år. Bilder som sprids på Internet finns tillgängliga för användare globalt och kommer med stor sannolikhet att finnas på Internet för all framtid. För att säkerställa möjligheterna för barnet att få upprättelse och skadestånd måste preskriptionsreglerna för barnpornografibrott därför ändras. Preskriptionstiden borde börja löpa från det att barnet fyllt 18 år.

Tydliggör att barnpornografibrott ska vara skadestandsgrundande för barnet

Spridning av barnpornografiskt material utgör en allvarlig integritetskränkning av det avbildade barnet. Barnet ska därför kompenseras för den kränkning av den personliga integriteten som brottet har inneburit. Lagen bör tydliggöras så att spridning av barnpornografi blir skadestandsgrundande för barnet.

Fel! Okänt namn på

Utred möjligheten att inrätta en särskild brottsofferfond avseende barnpornografibrott

Ytterligare resurser behövs för identifiering av barn, skadestånd, forskning och behandling av barn som utsatts för barnpornografibrott. En möjlighet är att inrätta en särskild brottsofferfond för detta ändamål. Denna skulle lämpligen kunna finansieras genom att de som döms för barnpornografibrott där barnet ännu inte är identifierat betalar en avgift för varje barnpornografisk bild. Barn som senare identifieras bör då, i stället för att föra egen skadeståndstalan mot gärningsmannen, få skadestånd direkt ur fonden.

Stockholm den 4 oktober 2005

Monica Green (s)